

En de winnaar is... Wynen!

 Paul Pataer

 SP-senator

Op 22 maart '68 (of was het '67 of zelfs '66?) stak Daniël Cohn-Bendit in Nanterre het vuur aan de lont voor wat later uitbarstte in de fameuze meirevolte. Op 22 maart '94 werd door de 55e kamer van de Brusselse rechtbank een vonnis geveld dat de begunstigde zodanig met vreugde vervulde dat hij wel de ochtend moet hebben zien aanbreken van een nieuwe wereldorde. Een medische wereldorde welteverstaan. Dokter André Wynen was die dag de koning te rijk. Vervolgd door een paar vulgaire politici van socialistische en/of christen-democratische strekking omdat hij zware medische apparatuur ("un tomographe à résonance magnétique avec calculateur électronique intégré", zeg maar een superscanner) in zijn privé-kliniek te Ukkel had geïnstalleerd, zonder ministeriële toelating en buiten een door de regering opgelegde programmatie, werd hij door ene rechter Pierre Gheluwe vrijgesproken.

De bejaarde artsleider zou legitiem de wet hebben overtreden omdat hij werd geconfronteerd met een noodsituatie ("un état de nécessité"). Dokter Wynen zou geen weerstand hebben kunnen bieden aan de onweerstaanbare drang om zijn patiënten met de beste zorgen te omringen. Daarvoor wou hij beschikken over het allerbeste wat de medische markt te bieden had. En het hoeft gezegd, de beoogde MRA-scanner was in oktober 1990 zo wat het neusje van de zalm inzake diagnose-apparatuur.

De rechter oordeelde dat de dokter verplicht was te kiezen tussen twee tegenstrijdige imperatieven: gehoorzamen aan de wet of gehoorzamen aan zijn deontologische plicht de gezondheid van de hem toevertrouwde zieken te behartigen. De keuze van de dokter kreeg de zegen van de rechter "parce qu'il ne lui était pas possible d'assurer autrement la sauvegarde du droit à la santé des patients", wat als een hoger goed moest wor-

den beschouwd dan het eerbiedigen van een wet gefabriceerd door plaag- en bemoeizieke politici.

Hoezo? De scheiding der machten verbiedt politici rechters aan te vallen die op een al te originele manier wetten en rechtsbeginselen interpreteren. Maar het moet ons toch van het hart dat we hier te maken hebben met een opvallend voorbeeld van een rechter die zich opstelt als een censor van de wetgevende macht. Proper is anders.

Snode politici hebben ooit, met een koninklijk besluit van 27 oktober 1989, bepaald dat alleen ziekenhuizen met minstens 600 bedden, al dan niet in samenwerkingsverband met andere ziekenhuizen, zo'n peperdure superscanner mogen opstellen. Het Edith Cavell-ziekenhuis van dokter Wynen heeft maar 287 bedden en heeft het steeds vertikt terzake een samenwerkingsakkoord te sluiten met een ander ziekenhuis.

De betaalbaarheid van de volksgezondheid en van de ziekteverzekering verplicht de overheid ertoe het aanbod van de zorgverstreckende instellingen en apparatuur enigszins in toom te houden en vooral de woekerende concurrentieslag tussen de zorgverstrekkers in te dammen. Wynen en Co (Van Gheluwe) hebben daar, zo te zien, geen boodschap aan. Hun redenering is vrij simpel en doorzichtig. Als er moet worden bezuinigd - en ze vinden ook wel dat dat moet - dan moet dat in de eerste plaats gebeuren door het aantal artsen in te krimpen (numerus clausus!) en door de eenvoudige medische prestaties "die minder verantwoordelijkheid en investeringen vergen" in aantal te verminderen. Anders gezegd: laat de degelijk geïnstalleerde dokters hun gang gaan en de vrije geneeskunde zal de klungelaars wel uit de markt prijzen. "Minder dokters moet de geneeskunde goedkoper maken." Het omgekeerde is natuurlijk waar. De poenscheppende geneeskunde is als de dood voor een geordende

volksgezondheid. Alleen de volstrekte vrijheid waarborgt de instandhouding van "het bolwerk der betweters", zoals dokter Roger Van den Hoofdakker (alias de dichtende dokter Rutger Kopland) zijn corporatie ooit heeft genoemd.

In een reactie op het vonnis van 22 maart verklaarde dokter Wynen nog dat zijn scanner nu nog wel 60 miljoen kost, maar dat hij hoopt dat die prijs binnen het jaar fors zal dalen. Daarmee wou hij bevestigen dat de kwaliteit van die apparatuur alsnog verbetert. Men zou reeds aan een vierde generatie van dit soort machines toe zijn. Dat leidt onherroepelijk tot een vrij vlugge deklassering van die eerste generaties, waardoor die niet meer in de programmatie zouden mogen worden opgenomen. De dalende kostprijs van sommige apparaten - voor Wynen een argument om zijn wetsovertreding te minimaliseren - is natuurlijk een argument voor een strakke handhaving van de programmatie: zonder programmatie zou de "afvalberg" van de vanuit technologische oogpunt verouderde apparaten nog groter zijn dan nu het geval is. Mag er verder aan herinnerd worden dat zware medische apparaten niet alleen duur zijn door hun aankoopprijs maar ook door de bediening ervan door hooggespecialiseerd personeel?

De grote vergissing van artsen als André Wynen is vanzelfsprekend hun hyperindividuele visie op de gezondheidszorg. Ziekenhuizen zijn *in hun ogen hooguit een materiële omkadering* voor de uitoefening van hun hyperindividueel beroep. Vandaar natuurlijk de opvatting dat ieder

ziekenhuis zijn scanner moet hebben. Dat ziekenhuizen ook nog zouden kunnen samenwerken en afspraken maken, geraakt er maar moeilijk ingelepeld. Eerlijkheidshalve moet daar wel aan toegevoegd worden dat ook ziekenhuisbeheerders in ons verzuilde landje in datzelfde bedje ziek zijn.

Het is toch hoogst merkwaardig dat in de argumentatie van Wynen, bijgetreden door Van Gheluwe, nergens gewag wordt gemaakt van de mogelijkheid of de onmogelijkheid tot samenwerking met een nabijgelegen ziekenhuis. Of moeten we misschien geloven dat het water tussen de vrijzinnige logebroeders van Edith Cavell (Ukkel) en de Opus Dei-aanhangers van Sint-Elisabeth (Ukkel) te diep was?

De ontroerde André Wynen sprak in het Brusselse justitiepaleis de historische woorden uit dat de Duitse artsen in de jaren dertig en veertig getrouw de nazi-wetten volgden, maar dat ze in Neurenberg werden veroordeeld omdat ze hun deontologie niet volgden. *Dokter Wynens list!* Wat overdreven is, is natuurlijk onbelangrijk. Maar vermits André Wynen blijkbaar gevoelig is voor straffe vergelijkingen, geven we hem ter overweging dat de scanner in het ziekenhuis van het Bosnische Gorazde dringend aan vervanging toe is en dat een samenwerkingsakkoord voor het gebruik van de scanner van het ziekenhuis van Kigali door experts als onhaalbaar wordt beschouwd. *We geven hem dus gelijk: het is niet zo simpel.*